

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 10 Mart 2025

Sayı : 10218

25201

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TC. Milli Eğitim Bakanı Sayın Yusuf TEKİN tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Özgür KARABAT**İstanbul Milletvekili**

Türkiye'deki üniversitelerde öğrenim gören uluslararası öğrenci sayısı son yıllarda kayda değer bir artış göstermiştir. 2024 yılı itibarıyla Yükseköğretim Kurulu (YÖK) verilerine göre, Türkiye'de öğrenim gören toplam uluslararası öğrenci sayısı 338.161'e ulaşmıştır. Bu durum, Türkiye'nin yükseköğretimde küresel ölçekte cazibe merkezi haline gelmesi açısından olumlu bir gelişme olarak değerlendirilse de sürecin kontrolsüz şekilde yürütülmesi bazı ciddi sorunları beraberinde getirmektedir.

Özellikle özel üniversiteler tarafından uygulanan sınavsız öğrenci kabul sistemleri, danışmanlık şirketleri aracılığıyla yapılan yönlendirmeler ve öğrencilere vatandaşlık, ikamet izni gibi vaatlerde bulunulması, yükseköğretim sistemimizde denetimsizlik iddialarına yol açmaktadır. Yabancı öğrencilerin kabul süreçlerine yönelik standartların yetersiz olması, bazı üniversitelerin yalnızca mali kazanç sağlamak adına akademik yeterlilikten bağımsız olarak öğrenci kabul ettiği iddialarını güçlendirmektedir.

Bunun yanı sıra, yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim aldıkları şehirlerde demografik, sosyo-ekonomik ve kültürel yapıyı önemli ölçüde değiştirdiği gözlemlenmektedir. Özellikle Karabük, Tokat, Kütahya gibi şehirlerde, üniversitelerdeki yabancı öğrenci oranlarının olağan dışı seviyelere ulaşması, bu şehirlerin toplumsal dinamiklerini etkileyebilecek bir faktör haline gelmiştir. Barınma, güvenlik, ekonomik fırsatlar gibi konular, bu öğrenci artışının yönetilmesi gereken başlıca unsurlar arasındadır.

Buna ek olarak, uluslararası öğrencilerin üniversiteleri yalnızca Türkiye’de ikamet etmek veya Avrupa ülkelerine geçiş yapmak için bir basamak olarak kullandıkları yönündeki iddialar da kamuoyunun gündemindedir! Ülkemize giriş yapan bu öğrencilerin akademik kariyerlerini tamamlayıp tamamlamadıkları, mezun olduktan sonra ne oranda ülkelere geri döndükleri ya da Türkiye’de istihdam edilip edilmedikleri gibi konular belirsizdir.

Yabancı uyruklu öğrencilerin üniversitelere kabul süreçleri ve öğrenim gördükleri süre boyunca karşılaştıkları durumların kapsamlı bir şekilde denetlenmesi gerekmektedir. Özellikle üniversitelere sınavsız öğrenci kabul eden vakıf üniversiteleri, bu süreçte öğrencilere aracılık eden danışmanlık firmaları ve ikamet izni sağlama vaadiyle hareket eden ticari kuruluşların etkin bir şekilde denetlenmesi gerekmektedir.

Özetle, ülkemizdeki yükseköğretim sisteminin kalitesini korumak, üniversitemizi yalnızca diploma dağıtan kurumlar haline gelmekten kurtarmak ve yabancı öğrenci kabul süreçlerini daha şeffaf hale getirmek için denetim mekanizmalarının oluşturulması elzemdir.

Bu bağlamda;

- 1) Türkiye genelinde devlet ve vakıf üniversitelerine kayıtlı uluslararası öğrenci sayıları nedir? Bu öğrencilerin ülkelere ve üniversitemize göre dağılımı nasıldır?
- 2) Uluslararası öğrencilerin üniversitelere kabulü için aranan genel şartlar nelerdir? Bu süreçte bir denetim mekanizması bulunmakta mıdır?
- 3) Danışmanlık şirketlerinin uluslararası öğrencilerin üniversitelere yerleştirilmesindeki rolü nedir? Bu şirketlerin faaliyetleri nasıl denetlenmektedir?
- 4) Uluslararası öğrencilerin üniversitelere sınavsız kabul edilmesi uygulaması hangi üniversitelerde mevcuttur? Bu durumun eğitim kalitesine etkileri nelerdir?
- 5) Uluslararası öğrencilerin ikamet izni ve vatandaşlık başvuruları hangi kriterlere göre değerlendirilmektedir? Bu süreçte güvenlik ve sağlık kontrolleri nasıl yapılmaktadır?
- 6) Uluslararası öğrencilerin Türkiye'deki demografik ve sosyo-kültürel yapıya etkileri konusunda yapılmış bir analiz veya çalışma var mıdır? Varsa, sonuçları nelerdir?

- 7) Mezun olan uluslararası öğrencilerin ne kadarı mezuniyet sonrası ülkelerine geri dönmektedir? Türkiye'de kalmayı tercih edenlerin sayısı ve bunların istihdam durumu nedir? Bu konuda Bakanlığınız bünyesinde bir takip ve denetim sistemi var mıdır?
- 8) Uluslararası öğrencilerin çalışma izinleri ve istihdam durumları nasıl düzenlenmektedir? Bu konuda herhangi bir istatistik mevcut mudur?
- 9) Uluslararası öğrenciler için ayrılan KYK yurt kontenjanları var mıdır? Varsa, bu yurtlarda kalan toplam uluslararası öğrenci sayısı kaçtır?
- 10) Türkiye'de öğrenim gören uluslararası öğrencilerin Avrupa ülkelerine geçiş yaparken yakalandığına dair haberler doğru mudur? Bu şekilde yakalanan öğrenci sayısı kaçtır ve bu durumun önlenmesine yönelik hangi çalışmalar yapılmaktadır?